

Jaarstukken 2023

Versie: Vastgesteld door Raad op 27 juni 2024

Belangrijke ontwikkelingen

Bijstand en re-integratie

In 2023 zijn er 45 mensen uitgestroomd uit de bijstand naar werk. Dit zijn minder mensen dan eerdere jaren. Door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt lukt het veel mensen om werk te vinden of te behouden. De mensen die nu nog in de bijstand zitten hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De re-integratie van deze mensen vereist langdurige intensieve begeleiding en inzet van diverse maatwerktrajecten. De re-integratieuitgaven zijn daardoor in 2023 hoger uitgevallen dan begroot.

Bijstandsuitkeringen

Het aantal bijstandsontvangers is gedaald, van 289 in 2022 per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder naar 248 in 2023. Dit komt overeen met de landelijke trend. De belangrijkste uitstroomreden is werk.

Bijzondere bijstand

De uitgaven voor bijzondere bijstand zijn in 2023 lager dan begroot. In 2022 was er nog een overschrijding vanwege hogere inrichtingskosten voor statushouders. In 2023 was het aantal gehuisveste statushouders volgens verwachting. In 2024 zullen wel extra statushouders worden gehuisvest.

De grootste uitgaven voor bijzondere bijstand in 2023 waren de energietoeslagen. Daarna waren de hoogste uitgaven:

1. Individuele inkomenstoelage (voor langdurige minima)
2. Kosten woninginrichting
3. Kosten bewindvoering of budgetbeheer
4. Doe mee regeling

Naast lagere kosten voor woninginrichting, zijn ook de kosten voor bewindvoering gedaald. Er zijn meer inwoners uitgestroomd dan ingestroomd.

Sociale werkvoorziening

Pantar, de uitvoerder van de Sociale Werkvoorziening, ontvangt een subsidie van de gemeente Diemen. De subsidiebijdrage is gebaseerd op een schatting van de sociale werkpopulatie en het is een bijdrage aan de loonkosten. De sociale werkpopulatie loopt af, de afloop ervan is moeilijk in te schatten.

Omdat de sociaal ontwikkelbedrijven landelijk (financieel) onder druk staan als gevolg van de loon- en prijsontwikkeling, heeft het kabinet in 2023 incidenteel € 190.000 extra verstrekt. Via de 4e kwartaalbrief zijn deze middelen geclaimd en is het budget met dit bedrag verhoogd.

In de financiële toelichting komen de definitieve cijfers met een verklaring.

Armoedebeleid en minimaregelingen

De gemeente geeft extra financiële ondersteuning aan inwoners met een laag inkomen om maatschappelijke participatie mogelijk te maken en problemen te voorkomen. We voeren een ruimhartig armoedebeleid, waarbij niet-gebruik wordt tegengegaan, onder andere door zoveel mogelijk minimaregelingen automatisch toe te kennen. We besteden extra aandacht aan minimahuishoudens met opgroeiende kinderen. We willen niet dat deze kinderen uitgesloten worden van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek, maar willen dat ze gelijke kansen krijgen om zich te ontwikkelen.

Ook in 2023 hebben de huishoudens met een laag inkomen de gevolgen van de stijgende energieprijzen en inflatie ervaren. Mogelijk juist afgelopen jaar, omdat de daadwerkelijke energielasten pas in 2023 toenamen vanwege aflopende energiecontracten. In 2023 is veel ingezet op het extra ondersteunen van inwoners die dit nodig hebben, onder andere met de energietoeslagen en de maatregelen van de Steunimpuls van najaar 2022.

- Er is extra ingezet op het onder de aandacht brengen van regelingen en ondersteuningsmogelijkheden voor minima onder andere met behulp van het communicatieoffensief en de ontwikkeling van nieuw communicatiemateriaal. Daarnaast zijn er verschillende acties geweest in het kader van de Vliegende Brigade.
- De begroting is verhoogd om het aanbod voor kinderen via de Stadspas uit te breiden. Deze pilot loopt tot augustus 2025. Onderdeel hiervan is het kindtegoed, wat jaarlijks op de pas wordt gestort voor kinderen tot en met 14 jaar. In 2023 is ook een eenmalige extra storting gedaan van het kindtegoed op de Stadspas.
- Er is een draagvlakonderzoek uitgevoerd voor de realisatie van een noodhulpbureau in Diemen. Besluitvorming hierover vindt in 2024 plaats.
- De gemeente is in gesprek met scholen over de armoedeaanpak op scholen.
- De (mogelijk) rechthebbende inwoners die geen individuele inkomensvoorschot hebben aangevraagd, zijn geattendeerd op de aanvraagmogelijkheid.
- Om inwoners met betalingsachterstanden (bij onder meer energieleveranciers) eerder hulp te kunnen bieden is de aanpak Vroeg Eropaf uitgebreid.
- Er zijn 14 uitgiftepunten voor menstruatieproducten gerealiseerd in Diemen.
- Het college heeft onderzoek laten doen naar de omvang en samenstelling van de minimapopulatie en de effecten van het armoedebeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Diemen. Dit heeft een armoedemonitor en een inkomenseffectrapportage opgeleverd.
- Voedselbank Diemen is gestart met een winkelformule.

In 2024 wordt de Steunimpuls geëvalueerd en een rekenkameronderzoek naar armoede en sociale ongelijkheid uitgevoerd. Op basis van onder andere deze informatie wordt nieuw beleid ontwikkeld, om inwoners met een laag inkomen zo gericht mogelijk te ondersteunen.

Werken met ervaringsdeskundigen

We treden actief op om armoede en de effecten daarvan te bestrijden. Armoede levert veel stress op. Daarom biedt de gemeente Diemen een dienstverlening die daar rekening mee houdt en die toegankelijk, begrijpelijk en behulpzaam is. Waar mogelijk werken we daarom met ervaringsdeskundigen bij het ontwikkelen en evalueren van beleid en inkoop van voorzieningen. Ook bij het ontwikkelen van nieuw armoedebeleid in 2024 willen we werken met mensen die opgeleid zijn om vanuit hun ervaringsperspectief mee te denken.

Schuldhelpverlening

In 2023 hebben twee belangrijke veranderingen plaatsgevonden: Halvering van de schuldenregeling en inzetten van saneringskrediet.

Vanaf 1 juli 2023 heeft het rijk de duur van een schuldregeling gehalveerd: van 3 jaar naar 18 maanden. Dit, in de hoop dat mensen met problematische schulden zich sneller aanmelden. Madi Diemen die schuldhelpverlening namens gemeente Diemen uitvoert, merkt niet dat de verkorting leidt tot een hogere instroom of andere ontwikkelingen.

Sinds 1 januari 2023 werkt Madi schuldhelpverlening met saneringskrediet. Met een saneringskrediet worden alle schuldeisers in één keer afgelost. De inwoner heeft dan nog één schuldeiser: de Kredietbank Amsterdam namens gemeente Diemen. Het doel is om inwoners schuldenrust te bieden. Ze worden niet meer maandelijks benaderd door